

פניני הדרה היומי

לקט פנינים יקרים ונחמדים על סדר הדרה היומי

יומא מט-נה | פרשת שלח | גליון מס' 74

דרה מט. פ

דאיתא שם מעשה בר"ג ור' יהושע וראב"ע ור' עקיבא שהיו באין בספינה ולא הי' לולב אלא לר"ג בלבד, נטלו ר"ג ויצא בו ונתנו לר"י במתנה, נטלו ר"י ויצא בו ונתנו לראב"ע במתנה, נטלו ראב"ע ויצא בו ונתנו במתנה לר"ע, נטלו ר"ע והחזירו לר"ג ע"כ לשון הסוגיא דשם, והיא פלא למה לי כל האריכות הזאת לומר בכל אחד "נטלו" לא הוי לי' למימר אלא נתנו לר' יהושע במתנה ויצא בו, וכן באינד, דכיון דנתנו לו בידוע שנטלו.

גם במימרא דרבא שם "הילך אתרוג זה על מנת שתחזירהו לי" איתא זו האריכות "נטלו ויצא בו החזירו לו יצא, לא החזירו לא יצא", וע"כ דכוונת הש"ס לאשמעינן אגב אורחא איך הוא הסדר של נטילת ד' מינים מידו של חברו לצאת בו, דצריך שיהא הוא הנוטלם מידו של חברו, לאפוקי אם רק חברו מניחם לו אל ידו, דלא קיים מצות "ולקחתם" דומיא דולקח מלא חפניו הנ"ל, וזה ברור לפע"ד.

דרה מט: פ

וזו היא עבודה קשה שבמקדש זו היא ותו לא והא איכא מליקה - במקדש דוד (סי' כח סק"ד) הבין דהקושי במליקה היתה עפ"י מה דאיתא בזבחים (סד ב) דבמליקה היה אחוז ב' גפיים בב' אצבעותיו וב' רגלים בב' אצבעותיו ומותח צואר העוף על רוחב גודלו ומולק, ותמה המקדש דוד דלמה לו לעשות כן, והא אפשר לעשות מליקה בלי קושי, על ידי שיחזיק את העוף בשמאלו וימלוק בימין. והוכיח מזה דכל היכא שצריך לאחוז בשעת העבודה גם האחיזה צריכה להיות בימין. מיהו בפירושו המשנה להרמב"ם ספ"ו דזבחים מבואר בהדיא דהכהן מחזיק את העוף בשמאלו.

ויש לציין דבתוס' כאן בד"ה והאיכא מבואר דהקושי במליקה היתה למלוק ולחתוך בצפורנו את המפרקת [וע"ע במזירין], ולפ"ז אין מקום לקושי המקדש דוד.

דרה נ. פ

אמר רב פפא בעור ובשר ופרש דכו"ע לא פליגי - הגאון רבי יוסף ענגיל זצ"ל בבית האוצר (כלל ז) העיר דמאי שנא פר דמסקינן הכא דגם לאחר מיתה קרוי שור, ומאי שנא אדם

בעי ר"פ, הפן חבירו ונתן לתוך חפניו מהו מלא חפניו בעינן והא איכא וכו' - בשו"ת ערוגת הבושם הסתפק במי שלקח בחג הסוכות ד' מינים בידו קודם אור היום והיו בידו עד אחר שהאיר היום, אם יוצא בזה ידי חובת מצות נטילת לולב, והביא מהגמ' כאן דמיבעי' וכנ"ל גבי חפן אחד קטורת ונתן לתוך ידו של כ"ג ומבעיא אי ולקח קאי גם על מלוא חפניו, הרי דאי קאי הוי פסול בחפן אחר ונתן לתוך חפניו. וה"נ באופן הנ"ל לא יוצא.

ובשו"ת מהרש"ג (ח"ב סי' עד) הביא דבריו וכתב: לפענ"ד נראה דיוצא דאין ראי' מקדשים לד' מינים. חדא דחולין מקדשים לא ילפי', ועוד דשאני קדשים דבעי' שיהי' כל העבודה נעשית במי שצותה עליו התורה ביוהכ"פ בכ"ג ובכל השנה עכ"פ בכהן הדיוט. ואפי' תערובות קצת מאיש אחר פוסל, משא"כ גבי ד' מינים דלא בעי' אלא שיהיו ד' מינים רגע בידו וכל שהי' רגע בידו שפיר דמי, ואף על גב דכתוב ולקחתם אין לנו לדרוש דרשות מעצמנו לומר דבעי' דוקא לקיחה, דלשון הגמ' משמע דבעי' רק שיהיו בידו רגע ותו לא וכו', וע"ש עוד שהאר"ך בזה.

ובקובץ "המאסף" (חוברת א' סי' ה') כתב: שמעתי קושיא משמו של הרה"ג בנש"ק חסיד מפורסם מו"ה פינחס מנחם יאסטמאן שליט"א מוגור, [הוא בעל השפתי צדיק זצ"ל] בהא דאיתא במס' יומא מ"ט ע"א בעי' ר"פ חפן חבירו ונתן לתוך חפניו מהו, מלא חפניו בעינן והא איכא, או דלמא ולקח והביא בעינן והא ליכא, וכתבו התוס' דהאיבעי' היא אי גם ולקח קאי אכ"ג, או רק והביא קאי עליו, משמע משם דאי הוי פשיטא לן דולקח קאי ג"כ אכ"ג הוי פשיטא דזה לא מקרי לקיחה דכ"ג, כיון דחבירו נתן לתוך חפניו, א"כ גבי לולב נמי דאמר רחמנא ולקחתם איך יוצאין אם לוקח הארבעה מינים מידו של חבירו? ע"כ.

וכתב שם ליישב: ונ"ל דאה"נ דאין יוצאין אלא א"כ הוא הנוטלם מידו של חבירו, אבל אם חבירו מניחם לו אל ידו, והוא לא עשה אלא פעולת קבלה דלא יצא, וצריך לזוהר בזה, ונ"ל ראי' ברורה לזה מסוגיית הש"ס סוכה מ"א ע"ב,

כתב החתם סופר (שבת דף קמ:): 'מה שנראה לי שנולד לך זה מנהג לחדש חידושים יותר מדאי ... אכן ע"י החידושים בכל דף ועמוד עי"ז וזכר הכל ומילתא דתמיה מידכר דכירא, והנסיון מעיד לנו ע"ז ויודע אני בעצמי'.

כשהן נפטרין וכו' אלא מצדדין פניהן והולכין וכו' - הנה בשו"ע או"ח (סי' קכ"ג סעיף א') מבואר דבסיום התפילה פוסעים ג' פסיעות לאחור, וכתב בערוך השלחן (שם ס"ק ה'): ויש להסתפק אם יוצאין בהפסיעות כשפוסע לצדדין משום דלפעמים מאחוריו דחוק המקום ואולי גם לצדדין הוה כנפטר מלפני המלך וכו', ונ"ל ראי' לזה מהא דאמרין ביומא (נ"ג ע"א) וכן כהנים בעבודתם וכו' לא היו מחזירין פניהם והולכין אלא מצדדין פניהן והולכין. וכן תלמיד הנפטר מרבו וכו' מצדד פניו והולך ע"ש וכן אני נוהג במקומות שיש דחק גדול מאחוריהם. עכ"ל.

וראיתי נמי שדן בזה בשו"ת משנה הלכות (חלק טו סימן לח) וכתב שם: בדבר שאלתו בשלש פסיעות שאחר השמ"ע שאם אין לו מקום הביא הב"י בשם הרשב"א שא"צ לפסוע פסיעות שלמות אלא די בפסיעות קצרות פחות מכשיעור, והעולם נהגו לפסוע לצדדים, ושאלתו מה טוב יותר לפסוע על הצד או פסיעות קטנות, וגם קשה ליה למה מחפשים אחר עצות אחרות חדשות כשיש לן עצת הרשב"א בפסיעות קצרות. אלא דגם בעצת הרשב"א קשה ליה עד כמה יכול לקצר.

במה שנתקשה במה שהעולם נוהגים לפסוע לצדדים ולא יעשו כרשב"א, הנה באמת יש בזה ענינים דלכאורה אם עומד איש אחר ומתפלל מאחוריו לא מהני עצת הרשב"א דאסור לעבור לפני המתפלל בתוך ד"א, וא"כ עדיף העצה של הפסיעה מן הצד, ומה שלא זכר הרשב"א פסיעה מן הצד י"ל דהרשב"א מיירי דמון הצד נמי אין מקום על פסיעות גדולות או כלל וכלל לא. ובפשטות הכין משמע לשון הרשב"א שאם אין לו מקום בכל אופן דאי יש לו מקום מן הצד עכ"פ מקרי יש לו מקום, ועיין מג"א א"ח סי' ק"ב סק"ז ובערוה"ש סי' ק"ב סי"ג, ובערוה"ש סי' קכ"ג ס"ה באמת נסתפק בזה וז"ל ויש להסתפק האם יוצאין בהפסיעות כשפוסע לצדדין משום דלפעמים מקום דחוק, ואולי גם לצדדין הוה כנפטר מלפני המלך ואין ראי' ממה שאמרו לאחוריו וכו' וכן אני נוהג במקומות שיש דחק גדול מאחוריהם ע"ש. והסכים עמו הגרש"ז אויערבאך זצוק"ל במכתב המובא בקובץ מבקשי תורה סיון תשנ"ג כרך ג' קובץ ט"ו סי' קס"ג אות ו', עיין בס' כרע רבץ פ"י נכון מאד לסמוך על דין דערה"ש ורבים נוהגים בזה כמותו בשעת הדחק. ובליקוטי חזו"א דינים והנהגות פ"ד סל"א אמר דהש"צ כשאין לו מקום יפסע מן הצד, ע"ש.

ועיין רמב"ם פ"ה מהל' תפלה הל' י"א דהפסיעות בסיום התפילה הם כנפטרין מלפני המלך, ובגמ' יומא נ"ג ע"ב משל לתלמיד הנפטר מרבו ובש"ע כעבד הנפטר מרבו. והרמב"ם פ"ה מהת"ת ה"ו כתב וכשיפטר התלמיד מרבו לא יחזור לו לאחוריו אלא נרתע לאחוריו ופניו כנגד פניו עכ"ל, ובפ"ז מהל' בית הבחירה ה"ד כתב הרמב"ם כל שהשלים עבודה ונסתלק לו, אינו יוצא ואחוריו להיכל אלא מהלך אחורנית מעט מעט ומהלך בנחת על צידו עד שיצא מן העזרה, וכן אנשי משמר ואנשי מעמד ולוים מדוכנן כך הם יוצאים מן המקדש, כמי שפוסע אחר תפילה לאחוריו

דקי"ל בפ"ק דכריתות לענין הסך משמן המשחה למת דאין מת קרוי אדם ואינו בכלל על בשר אדם לא יסך. ותירץ דנפש החיונית של הבעל חי הרי אינה נשאר, כי היא כח הגוף בעלמא הנעדר ונאפס במיתת הבעל חי, משא"כ חומר וגשם הבעל חי דנשאר קיים גם אחרי המות, וע"כ יש לחומר הבעל חי מעלה על נפש החיונית שבו, כיון שהחומר קיים והנפש נעדרת, וע"כ הואיל והחומר חשוב, לכן קאי שם פר על החומר, כי ודאי שם הדבר הושם על החלק היותר חשוב שבו, וע"כ כיון ששם פר מוסב על חומר הפר, לכן שפיר גם אחרי מיתה נקרא פר כיון שחומר עדין קיים. משא"כ באדם שנפשו נצחית, וא"כ שוב נפשו הרוחנית ודאי דחשבה מחומר הגשמי כיון שאין אל החומר מעלה עליה מפאת ההשארה, וע"כ ממילא שם אדם מוסב על הנפש, וע"כ המת שנפשו נפרדת ממנו שפיר לא מיקרי אדם.

דף נב: סו

ומתפלל תפלה קצרה בבית החיצון, ולא היה מאריך בתפילה שלא להבעית את ישראל - וכתב בהגהות עיני שמואל (מהדורת נהרדעא), בשם ספר עבודת ישראל (לר"י קמחי קסז ע"ב) שהביא בשם ספר ברית מנוחה וז"ל: בקדשי הקדשים היה חקוק השם באותיותיו ובנקודיו בשער הארון, וכאשר היה הכהן רואה ששער הארון היה מלא זוהר לבן היה שמח מאד, ואם היה רואה אדום, לא היה סימן טוב לישראל ולא לכהן, וכראות הכהן האדום הזה היה מתאונן ואומר רבון העולמים שוב מחרון אפך והנחם על הרעה לעמך, והיה אומר ומרבה בקשות ותחנונים לפני הקדוש ברוך הוא, והיתה קו אחת נקשרת חוצה בעזרה והיה הכהן גדול מנענע הקו, והיה רומז שיצעקו בני ישראל אל השי"ת וישבו אליו בכל לבבם, וכראות הכהנים והעם שהכהן מנענע הקו, היו צועקים בנפש מרה ושואלים רחמים מלפני הקדוש ברוך הוא ומיד האדום חוזר להיות לבן, והכהן גדול מנענע הפעמונים מרוב שמחה, (ויעו"ש בעבודת ישראל שהאריך ליישב כמה קושיות המתעוררות מהמדרש הנ"ל), עכ"ל.

דף נג: סו

ונתן את הקטורת כו' או שחיסר אחת מסמני' חייב מיתה כו' - בשאגת ארי' (סי' עא) תמה דהלא בלאו הכי כיון שחיסר אחת מסמני' הרי לא קיים מצות הקטורת, ואם כן הרי עשה הבערה שלא לצורך עבודה, ואם כן בלא זה חייב כרת (- שהוא חמור ממיתה) על איסור מלאכה ביום הכיפורים.

והסטייפלר בספרו ברכת פרץ על התורה (פ' אחרי) תי' על פי דברי הגר"א הידוע בשם המדרש דאהרן הי' יכול להכנס לפני ולפנים בכל עת שירצה כפי סדר הזה הכתוב בפ' אחרי מות, ולא רק ביוהכ"פ. ואם כן אצטריך קרא שאם אהרן נכנס - בשאר ימות השנה, אם חיסר אחת מסמני' של הקטורת חייב מיתה על זה.

(יומא נ"ב ע"ב), על כן התפלל בקצרה על גשמי שנה שיהיו מבורכים, ומטר היינו פרנסה (ע"י לעיל ב' ע"ב). ומסיים בה רב אחא ולא יעדי עביד שולטן מדבית יהודה ולא יצטרכו כו' והוא מה שאמרו ז"ל בריש ברכות (ג' סע"ב) שדוד המלך ע"ה היה קם בחצות לילה ועסק בתורה ובשירות ותשבחות, וכשעלה עמוד השחר נכנסו חכמי ישראל אליו ואמרו לו עמך ישראל צריכים פרנסה, עד שהשיבם לכו פשטו ידיכם בגדוד, ולכאורה למה להם לומר זאת בכל יום, כיון שכבר נתן להם עצתו. אבל דבריהם ז"ל נפלאים הם, כי בחינת מלכות בית דוד ידוע לו ולזרעו לבד ניתנה המלוכה משמים, וכנודע דבריהם ז"ל (זוהר ח"ג רס"ב ע"ב) שהוא רגל רביעי, ומה שנאמר בשבחה של אשת חיל (משלי לא, טו) ותקם בעוד לילה ותתן טרף לביתה וחוק לנערותיה, כדוגמא הזאת יתנהג דוד המלך ע"ה עם עמו ישראל, וכמו שמלכות שמים מקבלת שפע וברכה מחצות עד עלות השחר, ובעלות השחר היא מחלקת לכל בריה, כמו שנאמר (תהלים קד, כז) ואתה נותן להם את אכלם בעתו, כן התנהג דוד מלכנו עם עמו ישראל, ומחצות עד עלות השחר עסק בתורה, אחר כך הלכו בזכותו ובכחו לחלק שלל, כמו שנאמר גמלתהו טוב כו' ושלל לא יחסר, והדברים ידועים למשכיל. ומזה אנו רואים כי עיקר פרנסת ישראל תלויה במלכות בית דוד, ומעת אשר ניטלה ממנו בעונינו חסרנו כל, על כן התפלל הכהן הגדול על זה ולא יעדי עביד שולטן מבית יהודה, וכאשר לא יסור שבט מיהודה אז לא יצטרכו עמך ישראל זה לזה ולא לעם אחר, כי יחלקו שלל אויביהם וכנ"ל.

דף נד. ע

נתגרשו חזרו לחיבתה הראשונה וכו' - מהר"ם שפירא מלובלין זצ"ל נשאל: ע"ד השאלה בגר וגיוורת שכבר הפרישה עצמה מבעלה ג' חדשי הבחנה כדין המבואר בגמ' ובשו"ע אה"ע (ז' סי' י"ג) ובאה לשאול לפני המורה אי צריכה לישב גם ז' נקיים משום חשש והורה שצריכה ז' נקיים כדין כל מחזיר גרושתו ע"כ.

ואחר שהביא מהר"ם שפירא זצ"ל (בשו"ת אור המאיר סי' סה) שבדגול מרבבה (יו"ד סי' רסט) חילק בין מחזיר גרושתו לגיוורת. ובמחזיר גרושתו כיון שגירשה לחלוטין ונתייאשה ממנו איכא חימוד חדש ע"ש. כתב מהר"ם שפירא זצ"ל ראי' נפלאה ז"ל: הנה מקום אתי להצדיק את החכם שהורה להצריך ז' נקיים דנ"ל להביא ראי' מן הש"ס דגם בכה"ג שנתגרשה לזמן איכא חימוד חדש כשמחזירה והוא דבגמ' יומא (נ"ד ע"א) אמרינן בשעה שהי' ישראל עולין לרגל הי' להם את הפרוכת וכו' ומשני נתגרשה קאמרת, נתגרשה חזרה לחיבתה הראשונה, ופרש"י ז"ל לתחילת חיבתן שאין גסין זה בזה ע"ש. והרי התם לא נתגרשו ג"כ אלא לזמן ידוע והנביא נתנבא כי לפי מלאכת לבבל שבעים שנה אפקוד אחכם ואפ"ה אמרינן דחזרו לחיבתו הראשונה ואין גסין זה בזה וא"כ יש ללמוד מזה גם לנ"ד.

כל זה ליראה מן המקדש עכ"ל. ולכאורה יש כאן שינוי לשון קצת דבהל' ת"ת כתב כשיוצא הוא פניו כנגד פניו ובהל' ביהב"ח כתב ומהלך בנחת על צדו וכו' וכו' כמי שפוסע אחר תפילה לאחוריו משמע קצת דבתפילה ג"כ מצדד על צדו קצת, וציינו לזה רבותינו האחרונים ז"ל, ועיין ערוה"ש סי' קכ"ג ס"ה הנ"ל.

ואגב יש לעיין קצת שהרמב"ם בהל' מלכים לא הביא כלל הא הלכתא דהנפטר מלפני המלך כיצד יעשה בהילוך אי הולך מאחוריו או מצדד ע"ש בפ"ב מהל' מלכים ה"א כבוד גדול נוהגין במלך וכו' ובה"ה המלך מסתפר בכל יום וכו' וכל העם באין אליו בעת שירצה, ועומדין לפניו ומשתחוים ארצה, אפילו נביא עומד לפני המלך משתחוה ארצה. שנאמר הנה נתן הנביא ויבא לפני המלך וישתחו למלך, ועל היציאה מלפניו לא כתב היאך יצא, אלא בהל' תפילה כתב דהפסיעות בסיום התפילה הם כנפטרין מלפני המלך, וצע"ק.

ולענין מה עדיף טפי לכאורה נראה דקיצור פסיעות עדיף דלעולם כשנפטר מרבו צריך ללכת אחוריו פנים כנגד פנים כדי להראות יראה ודרך ארץ, ואם מתרחק מן הצד אפשר שחיסר ביראת הכבוד, הגם כי רבו רואה שאין מקום, ומ"מ לפענ"ד עדיף שלש פסיעות קטנות פנים כנגד פנים מלהתעקם מן הצד אפילו פסיעות גדולות, ומ"מ הכל לפי הענין וכמ"ש. ע"כ.

דף נה. ע

לא יעדי עביד שולטן מדבית יהודה - איתא בשם הגר"א (עיין פרדס יוסף ויקרא טז, יז) שהטעם שהכהן גדול התפלל תפלה זו בלשון ארמי, משום דכיון דקטע זה מבוסס על הפסוק (בפר' ויחי) לא יסור שבט מיהודה, והרי דברים שבכתב אסור לאומרם בעל פה, לכן הי' אומר תפלה זו בלשון ארמי ולא בלשון הקודש.

ובספר ילקוט הגרשוני כתב, דלכן שינה הלשון מלשונו של יעקב אבינו, כי אצל יעקב אבינו הי' זה נבואה שלעולם לא יסור שבט מיהודה עד כי יבא שילה, ואולם אצל הכהן הגדול הי' זה תפלה ובקשה על זה, ולכן שינה הלשון כי הכוונה שונה משל יעקב אבינו.

מאי מצלי יהי רצון שתהא השנה הזאת גשומה אם שחונה כו', רב אחא בריה דרבא מסיים ולא יעדי עביד שולטן מדבית יהודה, ואל יצטרכו עמך ישראל זה לזה כו' - ראה בקרן אורה (תענית דף כד:): שכתב: מאי מצלי יהי רצון שתהא השנה הזאת גשומה אם שחונה כו', רב אחא בריה דרבא מסיים ולא יעדי עביד שולטן מדבית יהודה, ואל יצטרכו עמך ישראל זה לזה כו'. נראה דמה שהתפלל כהן גדול על זה הי' על פי המדרש (ב"ר סט, ו) גבי יעקב אבינו ע"ה דעל הכל השיבוהו ועל הפרנסה לא השיבוהו, כי שערי הפרנסה צריכים רחמים גדולים, ובאמת היא ההכנה הגדולה והעיקרית למנוחת ישראל ולהפנות לעבודת בוראם יתברך, על כן כאשר נרצה עון ישראל ביום הכפורים ועת רצון הוא, ולא היה רשאי להאריך בתפלתו שלא להבעית את ישראל

הנה לענין גיטין, כתב הפרי חדש (אה"ע סי' קכ"ו סעיף ה') דאע"ג דר"מ ור' יהודה הלכה כר' יהודה, מ"מ הכא תפס הרמב"ם כר"מ, משום דסתם מתניתין כוותי' דר"מ, וכן דרך המקרא עפ"י רוב לתפוס הכלל ואח"כ הפרט. ולכן גם בגט יש לכתוב עשרים ואחת עשרים ושתים וכו', ומ"מ אם הפך וכתב אחת ועשרים שתיים ועשרים ליכא קפידא, דמקומות מקומות יש, וגם במקרא כתוב לפעמים הפרט ואח"כ הכלל כגון (נח ח' י"ד) בשבעה ועשרים יום לחודש.

אבל ברמ"א שם כתב שבשנים יכתוב הכלל קודם, עשרים ואחת עשרים ושתים וכו', ובימים יכתוב הפרט קודם. וכתב שם הט"ז (סק"ז) דדעביד כמור עביד ודעביד כמור עביד, והגדולים הכריעו לחלק בין ימים לשנים.

לענין ספירת העומר, כתב המגן אברהם (סי' תפ"ט ס"ק ה') שיאמר מספר המועט קודם, כגון אחד ועשרים יום וכמבואר באה"ע כנ"ל, מיהו ביומא דף ג"ה ע"א איתא דהכל לפי מנהג המדינה בחשבונם, ובמדינתנו אף בלשון חול סופרין מנין המועט קודם. ועיי"ש בחק יעקב ס"ק י'. וראה בשיירי כנסת הגדולה (או"ח סי' תפ"ט ס"ה) דן לגבי ספירת העומר אם לומר "שנים ועשרים" יום או "עשרים ושנים" יום. ובכתוב מצינו לפעמים הכי ולפעמים הכי, והביא מה דאמרינן הכא בסוגיין דמר כי אתרי' ומר כי אתרי', שמקומות מקומות יש, וכתב דלכאוי' כיון דהרמב"ם והפמ"ג פסקו שיאמר אחת ושתים, א"כ ה"נ יש לומר בספירת העומר "עשרים ושתים", מ"מ י"ל לפי שנוסח זה נתייחד במקום שנהגו כר' מאיר, ומ"מ אין קפידא בדבר, והמנהג הוא להזכיר הפרט תחלה, [ועיין בס' גופי הלכות לרבי שלמה אלגאזי (פרק יג - כללי אות מ' כלל שכג) שכתב: וצ"ע שלא מצאתי דבר מתיישב לתרץ על מנהגינו, דבסדר עבודה נהגין לומר אחת ואחת בוי"ו כדברי רבי מאיר, ובספירת העומר נהוג עלמא כרבי יהודה שנים ועשרים שלשה ועשרים].

<<<<>>

הודעה חשובה ודחופה

לאחר שזיכנו ה' להקים את הכולל הייחודי 'בית מדרש גבוה לכהנים' והוא כולל ערב ומולל יום שישי לכהנים להכינים לעבודת בית מקדשנו שייבנה במהרה בימינו כרצון אדיר הפצו של מרן הח"ח זיע"א שהרבה לעורר ע"כ בספריו ובמכתביו- ואשר נוסד ע"י מאות אנשים אשר נתנו הו"ק של 10 ₪ לקיומו והחזקתו. [ועדיין זקוקים אנו לעוד הוראות קבע- וניתן לתרום דרך מכשירי נדרים עבור בית מדרש גבוה לכהנים] כעת שאיפתנו להקים 'כולל יום שלם' לכהנים, כל מי שיוכל לסייע בדבר גדול ונשגב זה למען בית ה' אלוקינו הן בעצה והן בממון שכרו רב למאוד- פנו כעת למס' הטל:

0504166339 או במייל k0504166339@gmail.com

והוא מסיים: והגם שיש ליישב קצת ע"פ הש"ס דמגילה (י"א ע"ב) דהחשבון של שבעים שנה לא הי' ברור להם כל כך וגם הרי הרדב"ו והדגול מרבבה ברור מללו דא"צ ז' נקיים מ"מ ת"ח שהורה להחמיר דצריכין ז' נקיים ודאי אין מזניחין אותה ח"ו. ע"כ.

דף נד: 80

בשעה שנכנסו נכרים להיכל ראו כרובים המעורין זה בזה וכו'- והקשה הריטב"א, הלא אמרינן במס' ב"ב (צ"ט ע"א) שלא היו פניהם איש אל אחיו אלא כשהיו עושין רצונו של מקום. ע"כ.

וכתב דיש מתרצים דהתם בכרובין דמשה. אבל הכא בכרובים דצורתא שבכתלים, תמיד היו מעורין. ותימה דא"כ היכי אמרינן לעיל שהיו מראין להם כרובין דצורתא להראות חיבתן לפני המקום. והנכון כמו שפי' הרא"ם ז"ל דהני נמי בנס היו מעורין עכשיו, אלא שנעשה נס לרעה כדי לגלות ערותן.

וביערות דבש (ח"א דרשה י"ג) תירץ די"ל דהנה ידוע מ"ש במדרש: "לעולם לא זזה שכינה מישראל בשבתות ויו"ט", ומבואר בירושלמי מס' תענית שחורבן בית ראשון הי' באחד באב, (בט' תמוז הובקעה העיר וכ"א יום מאז הוא א' באב), וידוע בגמ' עירובין, שט' באב היה ביום א' א"כ ר"ח אב היה בשבת, והיתה אז השכינה שורה בנו, ושפיר מצאו פניהם איש אל אחיו. ע"כ.

ובעטרות אד"ר להגאון האדר"ת (פ' פקודי) אחר שמביא את המדרש משכן משכון שנתמשכן בעוונותיהם של ישראל ששפך חמתו על עצים ואבנים ולא על ישראל, וע"ז כתיב תם עונתך בת ציון. כתב: ובדברי המדרש שזכרנו א"ש קושיית הריטב"א ביומא (נד ב) דאיך מצאו את הכרובים מעוררים. הרי בזמן שאין עושין רצונו של מקום ל"ה פניהם איש אל אחיו, עיין ב"ב צ"ט. ולהאמור אתי שפיר, דכיון שנטלו אפיפסון (פ"י פירעון חוב, שנתכפר להם) ממילא אז עשו רצונו של מקום.

דף נה: 80

ת"ר אחת, אחת ושתים אחת ושלוש כו' דברי ר"מ ר"י אומר אחת אחת ואחת שתיים ואחת כו' ולא פליגי מר כי אתרי' ומר כי אתרי' - ופירש"י דבמקומו של ר"מ הי' רגילים לספור הכלל ואח"כ הפרט, כגון עשרים ואחת ועשרים שתיים, ובמקומו של ר' יהודה היו מונין אחת ועשרים שתיים ועשרים וכו', הפרט ואח"כ הכלל.

גליון זה יוצא לאור ע"י 'שיעור הדף היומי' בביהמ"ד אהל תורה רח' הרב יוסף קארו 4 ביתר.

מידי ערב נמסר שיעור בצורה רהוטה ובהירה בשעה 7.00 בערב- שמעו ותחי נפשכם.

כמו"כ מתקיים שיעור 'למאחרי שבת' בביהמ"ד אהל יששכר רח' המגיד ממעזריטש 144 בשעה 10.35 בערב.

ניתן לשמוע את השיעורים ב'קול הלשון' במס' 03-6171111 * להקיש * ואז קוד 96633 שלוחה 6

ניתן לקבל גליון זה ע"י בקשה למייל: K0504166339@gmail.com

ניתן לקבל גם את הגליון היוצא ע"י 'בית מדרש גבוה לכהנים' ללימוד הלכות עבודת ביהמ"ק.